

Teza: kara łączna

W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych sąd dyscyplinarny wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną.

WO-144/16

ORZECZENIE

z dnia 14 grudnia 2016 r.

Wyższego Sądu Dyscyplinarnego

Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Dariusz Drozdowski /sprawozdawca/

Sędziowie: SWSD Janina Kruszewska

SWSD Karol Korczyński

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Jarosława Sobutki

po rozpoznaniu na rozprawie 14 grudnia 2016 r. sprawy radcy prawnego L. Ł.

obwinionego o popełnienie przewinień dyscyplinarnych określonych w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6 ust. 2 i art. 9, art. 12 ust. 1-3, art. 27 ust. 6 i 7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

na skutek odwołania wniesionego przez obrońcę obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. z dnia 9 maja 2016 r., sygn. akt D 12/2016

Wyższy Sąd Dyscyplinarny:

orzeka:

1. poprawia kwalifikację prawną orzeczenia w ten sposób, że:

a) odnośnie czynu określonego w pkt 1 orzeka, że stanowi on przewinienie dyscyplinarne z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 2, art. 9, art. 12 ust. 1, 2 i 3 oraz art. 27 ust. 7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

b) odnośnie czynu określonego w pkt 2 orzeka, że stanowi on przewinienie dyscyplinarne z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 2, art. 9, art. 12 ust. 1, 2 i 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

c) odnośnie czynu określonego w pkt 3 orzeka, że stanowi on przewinienie dyscyplinarne z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 2, art. 9, art. 12 ust. 1, 2 i 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

2. zmienia zaskarżone orzeczenie w punkcie 2 w ten sposób, że z opisu czynu przedstawionego w punkcie 2 wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego usuwa sformułowanie „a także groźby spowodowania wszczęcia postępowania karnego przeciwko członkom Zarządu (...) S.A. w W. w przedmiocie przestępstwa przeciwko prawom pracowniczym”;

3. zmienia zaskarżone orzeczenie w punkcie 4. w ten sposób, że orzeka karę łączną w kwocie 9.000,00 (dziewięć tysięcy) złotych;

4. w pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;

5. zasądza od obwinionego L. Ł. koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej wysokości 1.000,00 zł. (słownie złotych: jeden tysiąc) płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Radca prawny L. Ł. został obwiniony o to, że:

1. w bliżej nieznanym okresie, od stycznia 2012 r. do marca 2012 r. w W., w rozmowach z członkami zarządu (...) S.A. w W.: M. R. i M. P., kierował wobec tej spółki groźby ujawnienia informacji, które pozyskał w toku świadczenia pomocy prawnej na rzecz tej spółki, w wypadku nieuwzględnienia przez spółkę żądań finansowych dotyczących warunków rozwiązania z nim stosunku pracy oraz wypłaty wynagrodzeń z tytułu zastępstwa prawnego spółki, a także groźby spowodowania wszczęcia postępowania karnego przeciwko członkom Zarządu (...) S.A. w W. w przedmiocie przestępstwa przeciwko prawom pracowniczym tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059 z późn. zm.) w zw. z art. 6 ust. 2, art. 9, art. 12 ust. 1-3, art. 27 ust. 7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 5 VIII Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 10 listopada 2007 r.;

2. w bliżej nieznanym okresie, od stycznia 2012 r. do marca 2012 r. w W., w piśmie złożonym w siedzibie zarządu (...) S.A. w W., a także e-mailu z dnia 10 lutego 2012 r. adresowanym do m. in. członków Zarządu D. (...) groził podaniem do wiadomości publicznej naruszających dobre imię (...) S.A. w W. informacji o naruszaniu przez jej zarząd praw zatrudnianych w tej spółce osób, w razie nie zawarcia z nim porozumienia dotyczącego warunków rozwiązania z nim stosunku pracy oraz wypłaty wynagrodzeń z tytułu zastępstwa prawnego spółki, a także groźby spowodowania wszczęcia postępowania karnego przeciwko członkom Zarządu (...) S.A. w W. w przedmiocie przestępstwa przeciwko prawom pracowniczym tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059 z późn. zm.) w zw. z art. 6 ust. 2, art. 27 ust. 6 i 7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 5 VIII Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 10 listopada 2007 r.;

3. w pismach z dnia 12 czerwca 2012 r. kierowanych do redakcji (...) redakcji (...) oraz Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowego Inspektoratu w W. podał naruszające dobre imię (...) S.A. w W. informacje o łamaniu przez tę spółkę praw pracowników, w szczególności w zakresie zwolnień grupowych, formalnym stosowaniu umów cywilnoprawnych w miejsce w praktyce stosowanego stosunku pracy oraz stosowaniu praktyk mobbingowych, tj. o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1059 z późn. zm.) w zw. z art. 6 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 5 VIII Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 10 listopada 2007 r.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. orzeczeniem z dnia 9 maja 2016 r., sygn. akt D 12/2016, obwinionego radcę prawnego L. Ł.:

1. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego w punkcie 1 wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i wymierzył mu karę pieniężną w kwocie 5.000,00 złotych,

2. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego w punkcie 2 wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, przy czym uznał, że czyn ten stanowi przewinienie dyscyplinarne z art. 6 ust. 2, art. 9 oraz art. 12 ust. 1, 2 i 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i wymierzył mu karę pieniężną w kwocie 5.000,00 złotych,

3. uznał za winnego popełnienia czynu zarzucanego w punkcie 3 wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, przy czym uznał, że czyn ten stanowi przewinienie dyscyplinarne z art. 6 ust. 2, art. 9 oraz art. 12 ust. 1, 2 i 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i wymierzył mu karę pieniężną w kwocie 5.000,00 złotych,

4. orzeczone kary połączył w ten sposób, że orzekł jako karę łączną karę pieniężną w kwocie 15.000,00 złotych,

5. zasądził od obwinionego koszty postępowania w kwocie 2.000 zł na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w W., w tym 1.000,00 zł za postępowanie przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym.

To orzeczenie w całości na korzyść obwinionego zaskarżył jego obrońca. Orzeczeniu zarzucił:

1. bezwzględną przyczynę odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 68 ust. 2 oraz art. 68¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych w brzmieniu obowiązującym przed dniem 25 grudnia 2014 r. polegającą na wydaniu zaskarżonego orzeczenia mimo braku skargi uprawnionego oskarżyciela,

2. mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania (art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych), w szczególności art. 443 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, polegającą na rozszerzeniu kwalifikacji prawnej czynów przypisanych obwinionemu w pkt 2 i 3 zaskarżonego orzeczenia o elementy, których nie zawierało uchylone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. z dnia 13 października 2014 r.,

3. mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania (art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych), w szczególności art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, polegającą na nie dokonaniu zmiany opisu czynu przypisanego w pkt II orzeczenia poprzez wyeliminowanie z niego zachowania polegającego na groźeniu podaniem do wiadomości publicznej informacji o naruszeniu praw osób zatrudnionych w Spółce oraz groźeniu spowodowaniem wszczęcia postępowania karnego w sytuacji, w której sąd dyscyplinarny I instancji zmienił kwalifikację prawną przypisanego przewinienia eliminując z niej art. 27 ust. 7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

4. rażącą niewspółmierność orzeczonej kary pieniężnej – kary łącznej (art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych) polegającą na wymierzeniu kary łącznej na zasadzie kumulacji – bez jakiegokolwiek uzasadnienia takiego skrajnego i stosowanego wyjątkowo rozwiązania.

Obrońca obwinionego radcy prawnego wniosł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i umorzenie postępowania, w przypadku uwzględnienia pierwszego z zarzutów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. do ponownego rozpoznania, w przypadku uwzględnienia zarzutów 2, 3 i 4.

Pełnomocnik procesowy pokrzywdzonego (...) S.A. w odpowiedzi na odwołanie wniosł o nieuwzględnienie zarzutów odwołania i utrzymanie zaskarżonego orzeczenia w mocy.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych zważył, co następuje:

Podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego są przepisy ustawy o radcach prawnych stosowane w związku z przepisami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych. Na podstawie art. 74¹ pkt 1 i 2 ustawy o radcach prawnych w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz rozdziału I-III Kodeksu karnego.

W pierwszej kolejności trzeba przypomnieć, że orzeczeniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 13 października 2015 r., sygn. akt D 65/2013, obwiniony radca prawny został uznany za:

- 1) winnego popełnienia czynu wskazanego w punkcie 1 wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne z art. 6 ust. 2, art. 9, art. 12 ust. 1, 2, 3, art. 27 ust. 7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,
- 2) winnego popełnienia czynu wskazanego w punkcie 2 wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne z art. 6 ust. 2, art. 9, art. 12 ust. 1, 2, 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,
- 3) winnego popełnienia czynu wskazanego w punkcie 3 wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne z art. 6 ust. 2, art. 9, art. 12 ust. 1, 2, 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

To orzeczenie zostało zaskarżone przez:

- obrońcę obwinionego na korzyść obwinionego radcy prawnego w całości,
- Ministra Sprawiedliwości na niekorzyść obwinionego w części rozstrzygnięcia o karze dyscyplinarnej orzeczonej w punkcie 3 w zakresie zarzutu opisanego w punkcie 3 wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Wskutek uwzględnienia tych odwołań Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzeczeniem z dnia 12 stycznia 2016 r., sygn. akt WO-17/2015, uchylił zaskarżone orzeczenie w całości i sprawę przekazał sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Tym samym w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego z zasady *ne peius* wynikać powinno, że Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekając ponownie o winie obwinionego nie mógł wydać orzeczenia mniej korzystnego.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów odwołania obrońcy obwinionego:

Odnosnie zarzutu 1.

Ten zarzut okazał się niezasadny. Już w orzeczeniu z dnia 12 stycznia 2016 r. Wyższy Sąd Dyscyplinarny wyjaśnił, że wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko obwinionemu pochodzący od zastępcy rzecznika dyscyplinarnego jest skargą uprawnionego oskarżyciela. Do dnia 24 grudnia 2014 r., czyli do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r., poz. 1778), z przepisów art. 68 ust. 1 i 2 ustawy o radach prawnych wynikało, że stroną w postępowaniu dyscyplinarnym był oskarżyciel, którym w postępowaniu przed okręgowym sądem dyscyplinarnym był rzecznik dyscyplinarny, a przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Główny Rzecznik Dyscyplinarny. Po zmianie tych przepisów wprowadzonej wymienioną wyżej ustawą z dnia 7 listopada 2014 r. z przepisu art. 68 ust. 2 ustawy o radach prawnych wynika, że oskarżycielami w postępowaniu przed okręgowym sądem dyscyplinarnym są rzecznik dyscyplinarny, a przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Główny Rzecznik Dyscyplinarny, a także ich zastępcy, wykonujący czynności zlecone przez rzeczników. Jednak z tej zmiany ustawy nie wynika, aby wcześniej zastępcy rzecznika dyscyplinarnego nie byli uprawnieni do występowania z wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przed okręgowym sądem dyscyplinarnym.

Nie budziło wątpliwości, iż Główny Rzecznik Dyscyplinarny był oskarżycielem przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym, natomiast rzecznik dyscyplinarny występował przed okręgowym sądem dyscyplinarnym. Z upoważnienia i w zastępstwie Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego, oraz rzecznika dyscyplinarnego, ich obowiązki w zakresie prowadzenia dochodzenia, wypełniania funkcji oskarżyciela - odpowiednio przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym oraz okręgowym sądem dyscyplinarnym - mogli sprawować ich zastępcy., patrz: W. Kozieliwicz – Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i notariuszy, LexisNexis 2012.

W rozpatrywanej sprawie wstępne czynności podjął Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie Tomasz Niedziński zawiadamiając pokrzywdzonego w piśmie z 11 czerwca 2012 r. o uprawnieniu do

złożenia zawiadomienia dot. popełnienia deliktu dyscyplinarnego przez radcę prawnego. Następnie wobec złożenia takiego zawiadomienia dalsze czynności procesowe, w tym wniesienie do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego wniosku z 10 maja 2013 r. o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko obwinionemu wykonywał Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie Krzysztof Buczek-Pągowski. Trzeba zatem się zgodzić z tym, że miał on umocowanie do takiego działania z upoważnienia i w zastępstwie Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W.. Tym samym ponowne stawianie tego zarzutu przez obrońcę obwinionego musiało okazać się niezasadne. Powołać w tym miejscu trzeba także, choćby jednolite, wieloletnie orzecznictwo także Sądu Najwyższego, który nie kwestionował uprawnień zastępcy rzecznika dyscyplinarnego do składania wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, także przed wejściem w życie ustawy z dnia 7 listopada 2014 r. Tytułem wyjaśnienia trzeba jedynie wskazać, że wprowadzenie do tekstu ustawy o radcach prawnych funkcji zastępcy rzecznika dyscyplinarnego miało związek z nadaniem rzecznikom dyscyplinarnym statusu organu samorządu radcowskiego. Nie wpłynęło to jednak na ich rolę w postępowaniu dyscyplinarnym.

Oдноśnie zarzutu 2.

Ten zarzut okazał się niezasadny. Oдноśnie czynu przypisanego w punkcie 2 wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego to orzeczenie z dnia 13 października 2015 r. zakwalifikowało go jako przewinienie z art. 6 ust. 2, art. 9 oraz art. 12 ust. 1, 2, 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Natomiast zaskarżone orzeczenie z dnia 9 maja 2016 r. kwalifikuje to przewinienie jako czyn z art. 6 ust. 2, art. 9 oraz art. 12 ust. 1, 2 i 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Już proste porównanie obu tych kwalifikacji prawnych wskazuje, że są one takie same. Tak samo ma się kwestia czynu przypisanego w punkcie 3 wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. W orzeczeniu z dnia 13 października 2015 r. ten czyn został zakwalifikowany z art. 6 ust. 2, art. 9, art. 12 ust. 1, 2, 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i tak samo został ten czyn zakwalifikowany w zaskarżonym orzeczeniu z dnia 9 maja 2016 r.

A zatem nie można zasadnie twierdzić, że zaskarżone orzeczenie zapadłe po ponownym rozpoznaniu sprawy miałyby być surowsze niż orzeczenie uchylone, skoro powołuje się dokładnie na tę samą podstawę (kwalifikację) prawną czynów.

Oдноśnie zarzutu 3.

Ten zarzut okazał się częściowo zasadny. Już w orzeczeniu z dnia 12 stycznia 2016 r. Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazał, że Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zmieniając kwalifikację prawną przewinienia dyscyplinarnego przypisanego w punkcie 2 orzeczenia i eliminując z niej art. 27 ust. 7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego powinien tę zmianę uwzględnić w opisie czynu przypisanego obwinionemu. Na podstawie art. 27 ust. 7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego obowiązującego w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego zarzuconego obwinionemu radca prawny nie mógł w swych zawodowych wystąpieniach grozić postępowaniem karnym lub dyscyplinarnym. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego z dnia 10 maja 2013 r. zarzucony czyn w punkcie 2 przedstawił jako: w bliżej nieznanym okresie, od stycznia 2012 r. do marca 2012 r. w W., w piśmie złożonym w siedzibie zarządu (...) S.A. w W., a także e-mailu z dnia 10 lutego 2012 r. adresowanym do m. in. członków Zarządu D. (...) groził podaniem do wiadomości publicznej naruszających dobre imię (...) S.A. w W. informacji o naruszaniu przez jej zarząd praw zatrudnianych w tej spółce osób, w razie nie zawarcia z nim porozumienia dotyczącego warunków rozwiązania z nim stosunku pracy oraz wypłaty wynagrodzeń z tytułu zastępstwa prawnego spółki, a także groźby spowodowania wszczęcia postępowania karnego przeciwko członkom Zarządu (...) S.A. w W. w przedmiocie przestępstwa przeciwko prawom pracowniczym.

Tym samym Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekając ponownie w zakresie tego przedmiotowego przewinienia dyscyplinarnego powinien był uwzględnić, że z jego kwalifikacji prawnej wyeliminował art. 27 ust. 7 Kodeksu etyki. To powinno skutkować zatem i zmianą opisu czynu poprzez wyeliminowanie z niego sformułowania: a także groźby spowodowania wszczęcia postępowania karnego przeciwko członkom Zarządu (...) S.A. w W. w przedmiocie przestępstwa przeciwko prawom pracowniczym. Groźby wszczęcia postępowania karnego wiążą się bowiem wprost z analizowaną normą art. 27 ust. 7 Kodeksu etyki.

Z opisu znamion przewinienia dyscyplinarnego z art. 27 ust. 7 nie wynika natomiast, aby ten przepis odnosił się do gróźb podania do wiadomości publicznej informacji o naruszeniu praw osób zatrudnionych w spółce. Ten przepis zakazuje przecież radcy prawnemu grożenia wszczęciem postępowania karnego lub dyscyplinarnego. Tym samym usunięcie z kwalifikacji prawnej czynu art. 27 ust. 7 Kodeksu etyki było obojętne dla części opisu czynu, która dotyczyła upublicznienia zarzutów obwinionego wobec członków zarządu pokrzywdzonej spółki.

W tych okolicznościach Wyższy Sąd Dyscyplinarny dokonał zmiany zaskarżonego orzeczenia w zakresie 2. zarzuconego czynu poprzez usunięcie z jego opisu sformułowania „a także groźby spowodowania wszczęcia postępowania karnego przeciwko członkom Zarządu (...) S.A. w W. w przedmiocie przestępstwa przeciwko prawom pracowniczym”.

Odnośnie zarzutu 4.

Ten zarzut okazał się częściowo zasadny. W myśl art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych w razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych sąd dyscyplinarny wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną. Zgodnie z art. 65¹ ust. 2 pkt 3 ustawy o radcach prawnych przy orzekaniu kary łącznej przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar ani nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych. Istotnie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekając o karze łącznej wskazał w uzasadnieniu jedynie, że ją wymierzył. Nie podał jednak żadnych motywów swojego rozstrzygnięcia oprócz powołania się na przepis art. 65¹ ustawy o radcach prawnych. Przywołany przepis art. 65¹ ust. 2 pkt 3 ustawy o radcach prawnych stanowi samodzielną podstawę prawną dla wymierzenia kary łącznej. Już z literalnego brzmienia tego przepisu wynika, że kara łączna nie musi być jedynie sumą orzeczonych jednostkowych kar pieniężnych.

Zasadnie obrońca obwinionego podniósł, że wymierzenie kary łącznej na zasadzie pełnej kumulacji powinno być stosowane wyjątkowo. Potrzeby orzeczenia kary łącznej w oparciu o tę właśnie zasadę Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie dostrzegł.

Wskazać trzeba, że jakkolwiek postępowanie obwinionego zostało zakwalifikowane jako trzy przewinienia dyscyplinarne, to w istocie dotyczą postępowania obwinionego w krótkim przedziale czasu (od stycznia 2012 r. do czerwca 2012 r.) łączącego się z jego reakcją na wypowiedzenie mu przez pracodawcę umowy o pracę. Ta reakcja polegała na próbie (nagannej - naruszającej przepisy etyczne radców prawnych) uzyskania od pracodawcy korzyści finansowych w związku z odejściem z pracy. Stąd też w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego kumulacja orzeczonych jednostkowych kar pieniężnych prowadziłyby do wymierzenia kary łącznej rażąco niewspółmiernej. Zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wymierzenie kary łącznej w kwocie 9.000,00 złotych stanowi adekwatną reakcję na ciężar przewinień dyscyplinarnych, których dopuścił się obwiniony. Kara taka jest dotkliwa finansowo. Jednak odnosząc jej wysokość do żądań finansowych formułowanych przez obwinionego co najmniej 450.000,00 złotych stanowi jedynie niewielki ułamek tych żądań. Nie można też pominąć faktu, że przewinienia dyscyplinarne obwinionego dotyczą istotnej wartości, którą ma chronić radca prawny – tajemnicy zawodowej. Obwiniony dążąc do otrzymania od pracodawcy konkretnych wartości pieniężnych groził mu ujawnieniem (upublicznieniem) informacji, w których posiadanie wszedł w związku ze świadczeniem pomocy prawnej temu pracodawcy. Stąd też wymierzona obwinionemu kara dyscyplinarna powinna wypełniać też funkcję prewencyjną – jej dolegliwość powinna powstrzymać obwinionego przed popełnianiem takich czynów w przyszłości. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego kara łączna za trzy czyny w kwocie 9.000,00 złotych stanowi 6-krotność minimalnego wynagrodzenia wynoszącego w 2012 r. 1.500,00 złotych, gdy minimalną możliwą do wymierzenia karą łączną w tym przypadku jest 4,5-krotność tego minimalnego wynagrodzenia. Stąd też zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wymierzenie kary łącznej właśnie w wysokości 6-krotności minimalnego wynagrodzenia jest adekwatne do stopnia szkodliwości przewinień dyscyplinarnych obwinionego, ale także oddaje charakter dobrodziejstwa tej kary.

Na podstawie art. 455 k.p.k. Wyższy Sąd Dyscyplinarny poprawił kwalifikację prawną czynów zarzuconych obwinionemu w ten sposób, że:

1) odnośnie czynu 1 orzekł, że stanowi on przewinienie dyscyplinarne z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 2, art. 9, art. 12 ust. 1, 2 i 3 oraz art. 27 ust. 7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

2) odnośnie czynu 2 orzekł, że stanowi on przewinienie dyscyplinarne z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 2, art. 9, art. 12 ust. 1, 2 i 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

3) odnośnie czynu 1 orzekł, że stanowi on przewinienie dyscyplinarne z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6 ust. 2, art. 9, art. 12 ust. 1, 2 i 3 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Potrzeba poprawienia kwalifikacji prawnej czynów wynika z faktu, iż Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w sposób, jakkolwiek przywołał przepis art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, stanowiący podstawę ustawową odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego, w podstawie prawnej swojego orzeczenia, to jednak bezpośrednio nie powiązał go z odpowiednimi przepisami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Z przepisu art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych wynika, że w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony; w pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych. Rozpoznanie odwołania obrońcy nie doprowadziło do uniewinnienia obwinionego, choć spowodowało częściową zmianę zaskarżonego orzeczenia na korzyść obwinionego, czyli w tym sensie było skuteczne. W tych warunkach Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał się za związany przepisem art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych, gdyż doszło do ukarania obwinionego i dlatego obciążył go kosztami postępowania odwoławczego w najniższej możliwej zryczałtowanej wysokości 1.000,00 zł na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie (§ 1 ust. 1 pkt 2 uchwały Nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego).